

není věřiteli bráněno, by s postoupenou pohledávkou nenaložil. Třebaže žalobce nebyl oprávněn naložiti s pohledávkou s účinkem pro banku S., mohl s ní naložiti s účinkem pro sebe. Nejde o konvalidaci neplatného vzdání se následkem zpětného postupu, ježto vzdání se bylo platné a účinné pro žalobce od samého počátku a neúčinné jen proti postupnici.

Čís. 11043.

Odepřel-li při doručování v cizozemsku (Rakousku) žalovaný přijetí žaloby, ježto nebyl připojen překlad v řeči cizího státu (rakouského), nebyla žaloba řádně doručena a jde o zmatek podle § 477 čís. 4 c. ř. s., byl-li přes to vynesen rozsudek pro zmeškání.

(Rozh. ze dne 1. října 1931, R II 289/31.)

Procesní soud první stolice vynesl proti linecké firmě rozsudek pro zmeškání, jímž uznal podle žaloby. Žalovaná napadla rozsudek pro zmeškání z důvodů zmatečnosti § 477 čís. 4 c. ř. s., poněvadž nebyla jí doručena ani žaloba ani předvolání k prvnímu roku, čímž jí bylo zabráněno jednati na soudě. Doručení se nestalo proto, že žaloba byla vyhotovena jen v jazyku českém, jehož žalovaná není mocna, a nebyl přiložen překlad v jazyku německém, pročez právem podle § 104 c. ř. s. odepřela zásilku přijati. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek pro zmatečnost ve smyslu § 477 čís. 4 c. ř. s. a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Odvolání žalované jest opodstatněno. Soud první stolice obrátil se s dožádáním o doručení žaloby a obsílky k prvnímu roku, určenému na den 5. března 1931 žalované přímo na příslušný okresní soud v Linci n. D., kde žalovaná má své sídlo. Žaloba i obsílka sepsány byly jen v jazyku českém a byly vráceny dožádaným soudem přípisem ze dne 28. února 1931 s oznámením, že adresátka spisu, jenž jí měl býti doručen, není jej převzítí ochotná, a že jsou splněny předpoklady, by přijetí bylo odepřeno, poněvadž spis není ani sepsán v jazyku německém, ani opatřen překladem v tomto jazyku. Soud první stolice přes to vynesl rozsudek pro zmeškání, jsa patrně toho názoru, že žalovaná neměla zákonný důvod, by přijetí žaloby odepřela. Ten názor jest však mylný. Čsl. stát nemá smlouvu s republikou Rakouskou o právní pomoci ve věcech procesních a platí pro zdejší soudy výnosy ministerstva spravedlnosti ze dne 29. března 1919, čís. 6336/19 čís. 5 min. Věstníku, dále čís. 4744/20 Věstník min. sprav. 47/20 a čís. 60.524/22 Věstník min. sprav. 6/23 a sdělení min. sprav. čís. 22.072/22 uveřejněné ve Věstníku min. sprav. pro rok 1923 pod čís. 5. Ježto zdejší stát nemá s Rakouskem úmluvu o poskytování právní pomoci, platí jednak to, co se vzájemně zachovává, a kromě toho Haagská úmluva o řízení v občanských právních věcech ze dne 17. července 1905, čís. 60 ř. z. z roku 1909, k níž oba státy přistoupily. Podle I. čl. 3 této úmluvy jest ustanoveno: »Je-li doručovaný spis sepsán v jazyku dožadovaného úřadu nebo v jazyku smluveném mezi oběma účastněnými státy, nebo je-li opatřen překladem v některém

z těchto jazyků, dožádaný úřad, je-li v dožádání vysloveno toto přání, dá doručiti spis ve formě předepsané svým vlastním zákonodárstvím pro výkon obdobných doručení nebo ve zvláštní formě, pokud se tato forma nepříčí jeho zákonodárství.« Souhlasně s tím zní sdělení min. sprav. čís. 22.072/22, uveřejněné ve Věstníku min. sprav. pro rok 1923 pod čís. 5 o doručování soudních spisů na žádost cizích soudů, podle něhož lze na žádost cizích soudů doručiti spisy, které jsou buď sepsány v řeči státní (oficielní) nebo opatřeny ověřeným překladem v této řeči, soukromým osobám podle předpisů platných v tuzemsku pro doručování takových soudních spisů, a odepřel-li příjemce spisy přijmouti, nelze provésti proti němu doručení nucené (náhradní). Odepřela-li žalovaná, mající sídlo v Rakousku, přijmouti v Rakousku žalobu a obsílku k prvnímu roku sepsané jen v řeči české, aniž byl přiložen německý překlad, nestalo se odepření to bez zákonného důvodu (§ 109 c. ř. s.) a, an dožádaný soud v Linci n. D. spisy vrátil se zprávou, že bylo přijetí příjemcem odepřeno a že byly předpoklady pro odmítnutí přijetí (§ 122 c. ř. s.), nestalo se doručení žaloby a obsílky, a rozsudek pro zmeškání přes to vydaný jest zmatečný ve smyslu § 477 čís. 4 c. ř. s. a byl proto k opodstatněnému odvolání žalované zrušen v předběžném řízení v neveřejném zasedání podle §§ 471 čís. 5, 473 prvý odstavec, 477 c. ř. s. a nařízeno, jak nahoře uvedeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rakouský soud nedoručil žalobu sepsanou v české řeči, protože žalovaná odepřela přijetí, a doručující soud uznal, že přijetí bylo odepřeno právem, ježto k žalobě nebyl připojen překlad v německé řeči. Přes to vydal tuzemský procesní soud rozsudek pro zmeškání. Tento rozsudek byl odvolacím soudem k odvolání žalované s výhradou právní moci zrušen pro zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. Stalo se tak právem a marně se žalobce snaží vyvrátiti v podstatě správné důvody napadeného usnesení. Hlavním omylem stěžovatelovým jest, že v jazykové otázce nerozeznává mezi d o ž á d á n í m o doručení a mezi l i s t i n a m i (spisy), jež mají býti soukromé osobě doručeny. Jen následkem tohoto omylu poukazuje stále na předpisy o tom, že se dopisování mezi československými a rakouskými soudy děje ve státní řeči toho kterého soudu, neboť tyto předpisy se na souzený případ nehodí, což bude hned blíže vyloženo. I republika Československá, i republika Rakouská přistoupily k Haagské mezinárodní úmluvě o civilním řízení soudním, vyhlášené pod čís. 60/1909 ř. z. (sr. k tomu protokol čís. 3/1927 sb. z. a n. a sdělení čís. 142/1926 Věstníku ministerstva spravedlnosti). Podle čl. 3 odstavec (1) této úmluvy doručí se »doručovaná listina« — tedy listina určená pro příjemce — podle předpisů v tomto článku uvedených jen tehdy, je-li sepsána v řeči doručujícího úřadu nebo v řeči smluvené mezi oběma účastněnými státy, nebo je-li opatřena překladem do jedné z těchto řečí. Není-li tomu tak, p o k u s í s e dožádaný úřad nejdříve

o předání listiny podle předpisu čl. 2., totiž pokud jest příjemce k přijetí ochoten. Není-li ochoten, nelze předání provést a není doručení vykonáno. Tyto předpisy mezistátní smlouvy byly soudům opětovně ministerstvem spravedlnosti připomínány, tak na př.

a) Ve sdělení čís. 167/1927 Věstníku upozorňují se soudy, že doručení ve smyslu článku 3. Haagské procesní úmluvy — pokud zvláštními smlouvami není stanoveno jinak — jest přípustné jen tehdy, jsou-li doručované soudní spisy sepsány neb opatřeny překladem v státní řeči dožádaného státu nebo v jiné řeči meziúčastněnými státy smluvené. K tomu jest hned podotknouti, že mezi Československem a Rakouskem není zvláštní smlouvy o jiné řeči doručovaných spisů. b) Ve sdělení čís. 5/1923 Věstníku jest podle zásady vzájemnosti předepsáno totéž pro doručování v Československu za žádost cizích soudů. Právě se tam mimo jiné v odstavci třetím, že při doručení spisů, které nejsou sepsány v řeči státní, ani nejsou opatřeny ověřeným překladem, omezí se soud na pouhé předání soukromé osobě, je-li příjemce ochoten spisy přijmouti. Odepře-li to příjemce, nelze provést proti němu doručení nucené (náhradní). Dodává se tam, že úlevy stanovené dohodami s některými státy o vzájemné korespondenci mezi soudy se nedotýkají řeči, v níž jest pořídit spisy určené pro osoby soukromé. K tomu jest podotknouti, že právě tyto dva případy stěžovatel směsuje. Mezi Československem a Rakouskem jest ovšem úmluva, že vzájemná dožádání za právní pomoc a za doručení se sepisují v úřední řeči toho kterého soudu — tedy bez překladu — (srv. výnos čís. 5/1919 Věstníku, pak poslední odstavec sdělení čís. 5 na stránce 82 r. 1919 a odstavec III. sdělení čís. 28 str. 25/1923) a může dožádání za pouhé doručení býti přímo zasláno dotyčnému rakouskému soudu příslušnému ku provedení doručení (sr. sdělení čís. 6/1920 a sdělení čís. 6/1923), ale to se týká jen řeči dožádání, nikoli řeči a překladu doručovaných listin. c) V uvedeném již sdělení čís. 28/1923 Věstníku v odstavci III. alinea druhá připomíná se znovu soudům, že, pokud jde o připojování překladů soudních spisů, které mají býti v cizině doručeny osobám soukromým, jest opatření těchto překladů nutným, má-li doručení býti provedeno podle předpisů platných na místě doručení, a že, není-li překlad připojen, budou spisy cizím úřadem doručeny příjemci jen tehdy, je-li ochoten je přijmouti. d) Posléze ve sdělení čís. 136/1924 Věstníku znovu se uvádí soudům na paměť obsah sdělení čís. 5/1923 o tom, že doručení listin určených pro osoby soukromé na žádost cizího soudu nebo úřadu, nejsou-li opatřeny překladem v řeči československé, má se státi jen tím způsobem, že doručované spisy jsou na výkaz o doručení prostě předány příjemci, je-li ochoten je přijmouti. K tomu jest podotknouti, že totéž platí podle zásady vzájemnosti i pro doručování v cizozemsku [jak bylo výslovně stanoveno pod c)] a že listinami jest rozuměti všechny spisy určené pro osoby soukromé, tedy i žaloby a obsílky. Z toho, co dosud vyloženo, jest zřejmo, že postup prvního soudu nebyl správný, že přijetí žaloby bez překladu do řeči německé mohlo býti adresátem odepřeno (§ 109 c. ř. s.), že žaloba nebyla řádně doručena (§ 106 c. ř. s.), že

tu jest důvod zmatečnosti podle § 477 čis. 4 c. ř. s. a že vývody rekursu jsou bezpodstatné. K těmto vývodům se ještě dokládá, že neprávem vytýkají odvolacímu soudu, že prý překročil nařízení a úmluvy, jichž odvolatel ve svém odvolání vůbec neuvedl. Stěžovatel také tu přehlíží, že jde vesměs o použití právních norem, které soud i bez návrhu stran sám musí znáti.

Čís. 11044.

Pro použití ustanovení § 879 obč. zák. o rozporu s dobrými mravy není místa, kde k ochraně smluvní strany stačí zákon. Tak jest tomu, bylo-li namítáno, že losový obchod byl ujednán prostřednictvím cestujících agentů, že bylo použito křiklavé a nepřipustné reklamy a že rozpětí mezi cenou kursovní a cenou smluvenou převyšovalo hranice, jež jsou poctivému obchodu vymezeny podle jeho funkce a podle všeobecných zásad slušnosti. Pojmy »dobré mravy« a »zásady poctivého obchodu« nejsou totožné.

K neplatnosti smlouvy podle § 879 čis. 4 obč. zák. nestačí, že smluvník nejednal s rozvahou, že neměl zkušeností a že tu byl nápadný nepoměr mezi jeho plněním a vzájemným plněním spolusmluvníka, nýbrž bylo by kromě toho ještě třeba, by spolusmluvník vědomě a úmyslně těžil z nerozvážnosti a z nezkušenosti smluvníka ve příčině obchodů, o něž šlo.

Okořnost, že splátkové obchody losové byly uzavřeny prostřednictvím cestujících agentů, nemá v zápětí neplatnost smlouvy.

Stačí (§ 2 b) zákona ze dne 30. června 1878, čis. 90 ř. zák.), lze-li z prodejního listu losů téhož druhu jasně a bezpečně seznati, kolik jest zaplatiti za každý los, třebas byla udána jen cena úhrnná. Nelze-li však z prodejního listu jasně a bezpečně seznati, zač byly koupeny jednotlivé losy nebo dílce losů, jest smlouva pro obě strany nezávazná a v širším slova smyslu neplatná.

Odbornou firmu, jež při uzavření losového obchodu porušila předpisy zákona o losových obchodech, nelze pokládati za bezelstnou držitelku (§ 1447 obč. zák.) toho, co obdržela z losového obchodu.

Nebyla-li dvoustranná smlouva splněna oběma stranami, nejde o »placení dluhu« ve smyslu § 1432 obč. zák.

(Rozh. ze dne 1. října 1931, Rv II 261/30.)

Žalobkyně ujednala se žalovanou společností tři smlouvy o prodeji losů na splátky. První smlouva se týkala 50 československých stavebních losů dílčích a 50 losů československého červeného kříže a byl o ní vydán prodejní list ze dne 5. září 1927, čis. 7009/161. — Předmětem druhé smlouvy bylo 100 československých stavebních losů dílčích a byl o ní vydán prodejní list ze dne 21. září 1927 čis. 7038. — Předmětem třetí smlouvy byla stejná skupina losů, jako při první smlouvě, a byl o ní vydán prodejní list ze dne 29. září 1927, čis. 7067 a 7068. Žalobkyně